

WSPÓLNA DEKLARACJA II KONFERENCJI MIĘDZYRZĄDOWEJ
DOTYCZĄCEJ WSPÓŁPRACY DWUSTRONNEJ
MIĘDZY RZĄDEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ A RZĄDEM REPUBLIKI LITEWSKIEJ

Warszawa, 17 września 2021 r.

W roku upamiętniającym 230. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja przez Rzeczpospolitą Obojga Narodów oraz Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów oraz 30. rocznicę przywrócenia stosunków dyplomatycznych między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską, w ramach II Konferencji Międzyrządowej odbyło się dziś w Warszawie spotkanie Premiera Polski i Premier Litwy. Podczas spotkania szefowie rządów zgodzili się przyjąć wspólną deklarację dotyczącą współpracy dwustronnej:

1. Data spotkania nie jest przypadkowa. Symbolizuje jeden z najczarniejszych momentów w historii Europy Środkowo-Wschodniej. Mimo że bezpośrednio dotyczy zdradzieckiej napaści Sowiec na Polskę w 1939 r., dzień ten jest również symbolem wydarzeń o dużo większym znaczeniu – odebrania suwerenności wszystkim narodom i fundamentalnych praw jednostkom. Było to tragiczne doświadczenie wszystkich krajów Europy Środkowo-Wschodniej, w tym Polski i Litwy.
2. Konferencja Międzyrządowa jest wyrazem długotrwałej przyjaźni i bliskich więzi łączących oba kraje, przypieczętowanych w Traktacie o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy, sporządzonym w Wilnie w 1994 r. Polska i Litwa od zawsze były wiarygodnymi partnerami strategicznymi na arenie europejskiej i międzynarodowej. Zważywszy na dużą dynamikę dwustronnego dialogu politycznego prowadzonego obecnie na wszystkich poziomach, rządy obu krajów mają przyjemność spotkać się ponownie w celu wzmocnienia szeroko zakrojonej współpracy między Polską a Litwą.
3. W celu zacieśnienia stosunków oba rządy zachęcają właściwe ministerstwa do zintensyfikowania współpracy i dialogu, a także promowania kompleksowych działań prowadzonych wspólnie przez ich parlamenty.
4. Specjalną uwagę na Konferencji Międzyrządowej poświęcono walce z pandemią COVID-19 i doświadczeniom płynącym z dotychczasowych działań. W obliczu tak ogromnego zagrożenia Polska i Litwa były w stanie z powodzeniem współpracować ze sobą w duchu solidarności i wzajemnego zrozumienia. Rządy obu krajów wierzą, że doświadczenia zdobyte w trakcie pandemii wzmocnią nasze systemy opieki zdrowotnej i podkreślą wpływ służby zdrowia na skuteczne funkcjonowanie państw i społeczeństw.
5. W kontekście odbudowy gospodarek po pandemii Polska i Litwa podkreślają również znaczenie unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Rządy obu krajów będą wymieniać się doświadczeniami i dobrymi praktykami w zakresie wdrażania wspomnianego instrumentu na poziomie krajowym zgodnie z Krajowymi Planami Odbudowy.
6. Doświadczenie zdobyte w trakcie pandemii pokazuje także, jak ważne jest ograniczenie zależności Unii Europejskiej od państw trzecich, zwłaszcza w zakresie materiałów i technologii o kluczowym znaczeniu, leków (w tym aktywnych składników farmaceutycznych i produktów pośrednich), wyrobów medycznych, żywności, infrastruktury i bezpieczeństwa. Dotacje przyznawane przedsiębiorcom prowadzącym działalność na terytorium Unii Europejskiej przez rządy krajów niebędących członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju mogą zaburzać konkurencję na unijnym rynku wewnętrznym i stwarzać nierówne szanse. W istocie przedsiębiorstwa dofinansowane przez państwa trzecie są w uprzywilejowanej sytuacji w porównaniu do firm z UE, które takich subsydiów nie otrzymują. Polska i Litwa popierają zatem propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą wdrożenia nowych instrumentów mających na celu stworzenie jednakowych warunków funkcjonowania na rynku wewnętrznym w odniesieniu do podmiotów dofinansowywanych z krajów niebędących członkami UE.

7. Ponadto rządy zobowiązują się do wspierania współpracy w obszarze badań naukowych i innowacji, a także promowania bezpośredniej współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego a państwowymi instytucjami badawczymi. Strony podejmą działania w celu zwiększenia mobilności akademickiej za pomocą różnorodnych programów europejskich, regionalnych i krajowych.
8. Oba rządy podkreślają także znaczenie efektywnego wdrożenia programu współpracy transgranicznej INTERREG Litwa-Polska na lata 2021-2027.
9. Mając pełną świadomość wyzwań dotyczących bezpieczeństwa zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i regionalnym, rządy obu krajów deklarują zamiar kontynuowania wspólnych wysiłków oraz wdrożenia projektów prowadzących do wzmocnienia współpracy dwustronnej w zakresie obronności i interoperacyjności Sił Zbrojnych RP i Litwy. Ponadto oświadczają, że zamierzają ściśle współpracować w dziedzinie wzmocnionego systemu odstraszania i obrony NATO przez podejmowanie wspólnych działań militarnych obejmujących dowództwa sojusznicze, siły zbrojne, plany i zdolności oraz koordynowanie stanowisk krajowych w celu dalszego rozwijania inicjatyw NATO. Polska i Litwa wyrażają potrzebę rozwoju zdolności obronnych państw członkowskich UE w pełnej synergii z działaniami NATO. Rządy obu krajów będą również zachęcać do zwiększenia zaangażowania Unii Europejskiej w obszarze bezpieczeństwa ze wschodnimi partnerami zgodnie z podejściem 360 stopni.
10. Uznając znaczenie cyberbezpieczeństwa dla budowania odpornej i cyfrowej Europy, a także dla obu naszych krajów, Polska i Litwa dostrzegają ryzyko i potencjalne konsekwencje wynikające z transgranicznego i międzysektorowego charakteru cyberataków. Dlatego też oba rządy zgadzają się, iż kwestią niezwykle istotną jest zapewnienie efektywnej wymiany informacji i ścisłej współpracy podczas odpierania takich ataków.
11. Oba rządy przywiązują dużą wagę do ciągłego pogłębiania partnerstwa w obszarze spraw wewnętrznych, zwłaszcza w kwestii migracji oraz związanych z nimi problemów. Ostatnie wydarzenia związane z napływem nielegalnych migrantów oraz wzajemna solidarność i wsparcie okazywane w tych okolicznościach jeszcze bardziej wzmocniły stosunki dwustronne. Polska i Litwa zdecydowane są kontynuować, wszelkimi niezbędnymi środkami, wysiłki na rzecz skutecznej ochrony swoich granic, będących jednocześnie granicami zewnętrznymi Unii Europejskiej, w tym przez stałe zapobieganie i zwalczanie nielegalnego ich przekraczania. Jednakże środki zaangażowane na szczeblu krajowym nie są już wystarczające – potrzebne są nowe wspólne rozwiązania na poziomie UE. Polska i Litwa wskazują na potrzebę dostosowania prawa unijnego i stworzenia warunków prawnych umożliwiających państwom członkowskim UE odpowiednią reakcję na celową instrumentalizację nielegalnej migracji przez państwa trzecie, a także zastosowanie skutecznych, jasno określonych środków, które pozwoliłyby państwom członkowskim na szybkie działanie i ochronę bezpieczeństwa zarówno na poziomie krajowym jak i unijnym. W obliczu hybrydowych działań na granicy podejmowanych przez autorytarny reżim białoruski w odwecie za sankcje przyjęte przez Unię Europejską oraz wsparcie dla białoruskiego społeczeństwa obywatelskiego, Polska i Litwa solidaryzują się w odpowiedzi na te działania i wspólnie dziękują Komisji Europejskiej oraz państwom członkowskim UE za okazane w tej sytuacji wsparcie.
12. Oba rządy deklarują wsparcie dla przejścia na neutralność klimatyczną w tempie odzwierciedlającym specyfikę wewnętrzną każdego kraju. Europa potrzebuje, aby przemysł oraz sektor MŚP stały się bardziej ekologiczne i cyfrowe, a także by były one w większym stopniu oparte na gospodarce o obiegu zamkniętym przy jednoczesnym zachowaniu swojej globalnej konkurencyjności. Niezbędne są również odpowiednie narzędzia, aby pomóc europejskiemu przemysłowi sprostać wyzwaniom transformacji.
13. Ponadto potrzebne są skuteczne rozwiązania, które umożliwią państwom członkowskim zaprojektowanie procesu sprawiedliwej transformacji, która będzie akceptowalna społecznie oraz wspierana zarówno przez procesy oddolne, jak i przez odpowiednie zasoby finansowe UE. Należy położyć większy nacisk na równowagę zawodową i szanse poparcia dla rozwiązań pomostowych zapewniających transformację sprawiedliwą dla pracowników. Musimy zająć się problemem rosnących kosztów życia i nie możemy pozwolić, by kosztowna transformacja

ekologiczna finansowana była głównie przez konsumentów. Równoległa i zbliżona transformacja powinna przyczynić się do zmniejszenia nierówności między państwami członkowskimi, nie pozostawiając przy tym w tyle żadnego z nich.

14. Polska i Litwa zapewnią dalszą wymianę doświadczeń w zakresie rynku pracy, tworzenia optymalnych warunków funkcjonowania dla rodzin oraz kwestii związanych z integracją osób niepełnosprawnych.
15. Polska i Litwa deklarują dalszą współpracę przy realizacji projektu synchronizacji systemów energetycznych państw bałtyckich z systemem energetycznym Europy kontynentalnej do roku 2025. Jest to dobry przykład europejskiej solidarności energetycznej, a zarazem istotny krok w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego krajów bałtyckich. Bazując na dotychczasowych osiągnięciach w ramach współpracy oraz mając na uwadze bliskie zakończenie prac związanych z realizacją połączenia gazowego Polska-Litwa, które zacznie funkcjonować w 2022 r., strony deklarują chęć kontynuowania wysiłków na rzecz rozwoju rynku skroplonego gazu ziemnego w regionie. Oba kraje łączy wizja jak najpełniejszego uwolnienia potencjału współpracy w zakresie energii odnawialnej. Ponadto rządy będą kontynuowały wdrażanie postanowień Wspólnej Deklaracji Bałtyckiej na rzecz Morskiej Energetyki Wiatrowej, dzieląc się wiedzą i doświadczeniami w zakresie morskiej energetyki wiatrowej. Oba rządy uzgodnili wspólne stanowisko w sprawie konieczności zapewnienia równych warunków dla lokalnych producentów energii w stosunku do producentów z krajów trzecich, którzy w nieuczciwy sposób wykorzystują niższe normy klimatyczne, środowiskowe i w zakresie bezpieczeństwa.
16. Rządy Polski i Litwy deklarują konieczność kontynuowania współpracy w zakresie rozwoju kluczowych połączeń transportowych między Polską a Litwą, oraz jak najszybszego sfinalizowania projektów Via Carpatia, Via Baltica i Rail Baltica. W celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania transgranicznej linii kolejowej Rail Baltica w ramach korytarza Morze Północne – Bałtyk wzmocniona zostanie współpraca między odpowiednimi interesariuszami w państwach bałtyckich i Polsce. W powyższym zakresie oba kraje liczą na dalsze wzmocnienie współpracy zarządców infrastruktury w celu terminowej budowy i efektywnego zarządzania niezbędną infrastrukturą. Konieczne jest również dołożenie wszelkich starań, aby w odpowiednim czasie stworzyć dla pasażerów połączenie kolejowe między obiema stolicami – Warszawą i Wilnem.
17. Polska i Litwa wspierają inicjatywy i środki mające na celu zwalczanie oszustw podatkowych oraz unikania i uchylania się od opodatkowania przez dalsze upowszechnianie i wzmacnianie procesu praktycznego wdrażania zasad dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych. Wzmocnienie współpracy administracyjnej w obszarze podatkowym w duchu solidarności podatkowej, w szczególności w zakresie wymiany informacji, wiedzy, nowych technologii i najlepszych praktyk, ma w tej kwestii kluczowe znaczenie.
18. Polska i Litwa wyrażają ponadto chęć kontynuowania współpracy na forach unijnych w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a w szczególności w zakresie I Pakietu Mobilności i rewizji sieci TEN-T oraz wzmocnienia infrastruktury granicznej przesyłki suwalskiego w celu zapewnienia bezpieczeństwa w regionie.
19. Doceniając polityczną wolę dialogu i wszechstronnej współpracy w różnych obszarach wspólnych interesów, oba rządy deklarują chęć kontynuowania regularnych wzajemnych kontaktów i dążą do odbywania corocznych spotkań w tym formacie.

Mateusz Morawiecki
Premier
Rzeczypospolitej Polskiej

Ingrida Šimonytė
Premier
Republiki Litewskiej